



Agent Orange in Vietnam Program

Báo cáo về Dự án Hệ thống chăm sóc Hy Vọng cho trẻ em khuyết tật tại Đà Nẵng
Do
Ủy Ban Nhân Dân Quận Cẩm Lệ và tổ chức Trẻ em Việt Nam thực hiện

1/10/2011– 30/9/ 2012

Charles R. Bailey, Giám đốc
Chương trình Chất độc Da cam ở Việt Nam
Ngày 15/11/2012

Tổng quan

Sáng kiến Đối tác Công tư (PPP) tại Đà Nẵng được thành lập năm 2011 nhằm tập hợp và huy động nguồn vốn từ cả hai nguồn công tư để giải quyết vấn đề người khuyết tật do di sản chiến tranh Việt Nam để lại. Sáng kiến này do Viện Aspen tổ chức và có sự tham gia của Quỹ Rockefeller, Chuỗi khách sạn Hyatt, Ngân hàng HSBC, và Quỹ Landon Carter Schmitt Memorial Fund. Tại kỳ họp tháng Chín năm 2011, Sáng kiến toàn cầu Clinton (CGI) đã công nhận kế hoạch của sáng kiến PPP này là một sự “Cam kết chính thức của CGI”. Tới nay, PPP đã gây quỹ được \$403,800 cho Hệ thống Chăm sóc Hy Vọng (HSC) cho trẻ khuyết tật ở quận Cẩm Lệ, Đà Nẵng. Ủy ban Nhân dân huyện Cẩm lệ và tổ chức Trẻ em Việt Nam là các đối tác thực hiện dự án này. Họ đã bắt đầu thực hiện dự án này từ ngày 1/10/2011. Ông Trần Văn Phi, Phó Chủ tịch UBND, làm giám đốc ban quản lý dự án. Bà Lưu thị Hương là đại diện của tổ chức Trẻ em Việt Nam.

Nhóm Đối thoại Việt Mỹ về Chất độc Da cam/Dioxin, là một nhóm các công dân, các nhà khoa học và các chuyên gia có tên tuổi về chính sách của Mỹ và Việt Nam, theo dõi, giám sát sáng kiến PPP ở Đà Nẵng cũng như những hoạt động và dự án liên quan đến Chất độc Da cam khác tại Việt Nam. Đồng trưởng nhóm Đối thoại của Mỹ là ông Walter Isaacson, chủ tịch & CEO của Viện Aspen; đối tác Việt Nam của ông là Đại sứ Hà Huy Thông, Phó chủ nhiệm UB Đối ngoại của Quốc hội. Đại sứ Thông kế nhiệm vị trí Đồng trưởng nhóm của Đại sứ Ngô Quang Xuân từ tháng Năm.

Đây là báo cáo hoạt động trong 12 tháng đầu. Giai đoạn này đã chứng kiến những thành tích đáng kể trong việc thực hiện những mục tiêu đặt ra, trong việc bắt đầu các hoạt động và nhanh chóng triển khai các dịch vụ cung cấp trong quận Cẩm lệ, bao gồm việc thực hiện phương pháp quản lý theo ca, tuyển chọn các ca, xem xét từng ca và cung cấp các dịch vụ chăm sóc đầu tiên cho các trẻ được hưởng lợi. Tổ chức Trẻ em Việt Nam đã là đối tác chính thực hiện chương trình trong năm đầu tiên. UBND quận Cẩm lệ đã thể hiện sự cam kết qua việc tham gia nhiều vào dự

án, lúc đầu là đối tác rất sẵn sàng trong việc học hỏi và bây giờ là người tham gia chính trong việc tuyển chọn các ca, xem xét từng trường hợp và thực hiện việc chăm sóc. Các nhà tài trợ khác hiện giờ đã xuất hiện và sự cam kết chắc chắn của địa phương cần để đảm bảo cho tính bền vững đang là vấn đề được đặt ra.

Những thành tích đã đạt được trong giai đoạn báo cáo

Hệ thống chăm sóc Hy vọng (HSC) đan xen sự hỗ trợ trong lĩnh vực y tế, nhà ở, giáo dục, dạy nghề, hòa nhập xã hội và các sự trợ giúp khác vào một kế hoạch chăm sóc có sự điều phối để đáp ứng các yêu cầu đa dạng và thay đổi của mỗi trẻ và thanh niên bị khuyết tật trong quận. Hệ thống HSC có một cán bộ quản lý ca, là người làm việc với các cán bộ không chuyên nhưng được đào tạo để đánh giá các nhu cầu và hoàn cảnh gia đình của từng trường hợp trẻ khuyết tật cụ thể để từ đó khuyến nghị một kế hoạch chăm sóc toàn diện. Sau đó một nhóm chuyên gia từ các cơ quan nhà nước, các viện giáo dục và các cơ sở y tế ở các chuyên ngành liên quan sẽ đánh giá bản kế hoạch của trẻ và theo dõi tiến triển, trong khi cán bộ quản lý theo ca và các cán bộ không chuyên làm việc với gia đình để thực hiện bản kế hoạch. Cẩm lệ là quận thứ 3 trong số 7 quận của Đà Nẵng thực hiện Hệ thống HSC này.

Trong đề xuất dự án, UBND quận Cẩm lệ và tổ chức Trẻ em Việt Nam đã đặt ra ba mục tiêu cho một dự án ba năm như sau:

- (1) Phát triển và thực hiện một mạng lưới bảo trợ xã hội hiệu quả và hữu hiệu để đáp ứng nhu cầu của trẻ khuyết tật sử dụng mô hình quản lý theo ca và một đội ngũ các nhà cung cấp dịch vụ có nhiều kỹ năng khác nhau;
- (2) Đánh giá tính hữu hiệu của hệ thống này trong việc (a) có tác động tích cực tới ít nhất 100 trẻ khuyết tật và gia đình họ được tuyển chọn vào hệ thống HSC và (b) dần chuyển đổi việc quản lý hệ thống HSC do bởi chính quyền địa phương và các nhà cung cấp dịch vụ địa phương; và
- (3) Tăng cường năng lực của chính quyền địa phương, của các đối tác cung cấp dịch vụ, và Mạng lưới Công tác Xã hội qua việc xây dựng và mở rộng năng lực chuyên môn, và tài trợ để (a) trẻ em khuyết tật sau khi dự án kết thúc được chính quyền địa phương và các tổ chức dân sự tại quận duy trì hỗ trợ chăm sóc, và (b) dự án làm tác nhân thực hiện hệ thống chăm sóc theo ca với các đội nhóm đa ngành khác nhau tại khắp 56 phường xã ở thành phố Đà Nẵng.

Trong năm đầu tiên ở Cẩm lệ, Hệ thống HSC đã có những tiến triển tốt hướng tới các mục tiêu này.

Phát triển mạng lưới bảo trợ xã hội

Các đối tác đã triển khai hệ thống chăm sóc theo ca cho trẻ em và thanh niên khuyết tật. Phương pháp chăm sóc theo ca đang chứng tỏ là một mạng lưới bảo trợ xã hội năng động hơn tất cả các mạng lưới đã từng có trước kia.

Tác động tích cực đối với trẻ em và thanh niên

Hệ thống HSC đã chăm sóc được 100% các em bị khuyết tật các thể loại ở quận Cẩm Lệ và tất cả trẻ em bị một dạng khuyết tật từ những gia đình có thu nhập thấp. Đã xây dựng được kế hoạch chăm sóc cho 150 trẻ em và nhóm hỗ trợ cha mẹ đã được hình thành và đã tổ chức buổi họp đầu tiên. Các dịch vụ được cung cấp theo từng kế hoạch chăm sóc và có thể bao gồm cả việc kiểm tra sức khỏe và điều trị bệnh, phục hồi chức năng, điều trị suy dinh dưỡng, đăng ký thẻ bảo hiểm xã hội, học bổng học trường công và giáo dục đặc biệt, vay vốn làm doanh nghiệp gia đình, sửa nhà và trợ cấp hàng tháng. Một chương trình cho 17 thanh niên khuyết tật cũng đã được triển khai.

Tiêu chuẩn lựa chọn và tiên triển hướng đến chăm sóc 100% được thể hiện trong biểu dưới đây.

Thực hiện chương trình Hệ thống chăm sóc Hy vọng (HSC) cho thanh niên khuyết tật Quận Cẩm Lệ, Đà Nẵng

GIÁ ĐÌNH THU NHẬP 4 người Hộ gia đình	Thanh niên có một hoặc nhiều dạng khuyết tật ở quận Cẩm Lệ	TRẺ EM 0-16 tuổi		THANH NIÊN 17-25 tuổi		Tổng
		Một dạng	Nhiều dạng	Một	Nhiều dạng	
		Nghèo Ít hơn US\$1,200/năm	107	43	5	
Cận nghèo Giữa US\$1,200 và US\$1,920/năm	7	5	60	17	89	
Trung bình Lớn hơn US\$1,920/năm	10	3	32	33	78	
	Tổng	124	51	97	55	327

Tiêu chuẩn lựa chọn vào chương trình: Mức thu nhập gia đình và mức độ khuyết tật quyết định tiêu chuẩn lựa chọn vào chương trình
Tiêu chuẩn:

- (1) Mọi trẻ em hoặc thanh niên có mức độ thu nhập "cận nghèo" và một loại khuyết tật
 - (2) Mọi trẻ em hoặc thanh niên có nhiều loại khuyết tật bất kể mức độ thu nhập
- Số trẻ em và thanh niên đạt những tiêu chuẩn này được bồi đắp trong bảng trên

Trẻ em bị khuyết tật ở quận Cẩm Lệ	
Đạt tiêu chuẩn vào hệ thống HSC	165
Đã tham gia hệ thống HSC	165
	0 Số còn lại để tham gia vào hệ thống 0%

Thanh niên bị khuyết tật ở quận Cẩm Lệ	
Đạt tiêu chuẩn vào hệ thống HSC	120
Đã tham gia hệ thống HSC	17
	103 Số còn lại để tham gia vào hệ thống 86%

Ghi chú: Đà Nẵng tính toán ngưỡng nghèo theo thu nhập theo đầu người hàng tháng: Nghèo: ≤500,000 VND
Cận nghèo >500,000 VND & ≤800,000 VND, và Trung bình >800,000 VND

Chuyển giao cho chính quyền địa phương

Tổ chức Trẻ em Việt Nam đầu tư lớn vào việc tập huấn cho cán bộ chăm sóc tại cộng đồng và sau đó bắt đầu trao trách nhiệm cho các cán bộ địa phương tại cấp quận và phường, thậm chí là sớm hơn so với dự kiến ban đầu.

Xây dựng năng lực và hỗ trợ hướng tới bền vững và phát triển. Công việc trong năm đầu tiên nhấn mạnh vào đầu tư trước hết cho đào tạo và làm quen với công việc cho các cán bộ địa phương. Để chắc chắn có sự hỗ trợ rộng rãi, hệ thống HSC trước hết hoàn tất việc tuyển chọn và lập kế hoạch chăm sóc cho những người đủ tiêu chuẩn. Đồng thời các dịch vụ cũng được giới thiệu luôn tại khắp cả quận chứ không phải đợi chờ sau. Cách làm này đã tạo ra sự quan tâm

ngày càng gia tăng đối với các doanh nghiệp, các quỹ, và các nhà tài trợ cá nhân mong muốn hệ thống HSC được phát triển và hỗ trợ cho tất cả các trẻ sơ sinh, trẻ em và thanh niên có dị tật bẩm sinh hoặc là bị khuyết tật trong quận. UBND quận Cẩm lệ đã gây quỹ được 6.634USD từ các cá nhân và doanh nghiệp địa phương cho hệ thống HSC, trong khi UBND Đà Nẵng thì kêu gọi sự đóng góp của các doanh nghiệp Việt Nam. Chuỗi khách sạn Hyatt đã yêu cầu cơ quan trụ sở của họ phê duyệt sự hỗ trợ năm thứ hai và nhân viên của Viện Aspen và tổ chức Trẻ em Việt Nam đang thảo luận với các nhà tài trợ khác. Số tiền quỹ được sử dụng cho cả việc cung cấp dịch vụ và để chứng minh khái niệm này trong ba năm đầu của dự án. UBND huyện Cẩm lệ hoàn toàn nhận thức được rằng họ chịu trách nhiệm quản lý và ngân sách đối với Hệ thống chăm sóc Hy vọng sau khi kết thúc 3 năm triển khai dự án.

Bài học kinh nghiệm

- Trước khi có Hệ thống chăm sóc Hy vọng thì mạng lưới các dịch vụ cho trẻ khuyết tật ở cả quận Cẩm lệ là rất mỏng và không gắn với những nhu cầu của từng trường hợp cụ thể. Số người có chuyên môn và trình độ, đặc biệt là về y tế và giáo dục, là có nhưng họ lại ở các đơn vị hành chính khác nhau. Hệ thống HSC lập ra kế hoạch quản lý theo ca cho từng cá nhân và đòi hỏi phải theo dõi giám sát có hệ thống. Việc lựa chọn những người được hưởng lợi đã đưa ra các tiêu chuẩn tuyển chọn rõ ràng và là một quá trình tuyển chọn có sự tham gia đầy đủ và minh bạch nhằm tìm ra và theo dõi mọi trẻ em và thanh niên trong độ tuổi từ 0 đến 25 là người bị khuyết tật tại quận. Hệ thống HSC cũng kêu gọi và tập trung vào những người có kỹ năng chuyên môn tại các cơ quan của quận và thành phố.
- Ngay từ đầu thì cha mẹ, các cán bộ và công chúng cần phải được lôi cuốn tham gia và thích thú với hệ thống HSC để tạo đà cho việc có thể tìm ra và đưa vào chương trình tất cả những người đủ điều kiện. Việc này đồng nghĩa với việc đầu tư mạnh mẽ vào việc tập huấn cho nhân viên và các quan chức trong những tuần đầu tiên về kỹ năng chăm sóc và khả năng quản lý để họ có thể thực hiện thành công các phương thức làm việc cùng nhau - là cách làm mới và đôi lúc không tương. Đối với bậc cha mẹ thì là tạo cho họ nhiều cơ hội để đề đạt những nhu cầu họ cần và những khó khăn lúng túng họ gặp phải và giúp họ hiểu được họ có thể trông chờ được gì, và không trông chờ được gì từ hệ thống HSC cho con cái họ. Mỗi gia đình được trao cho một cuốn sổ nhật ký theo dõi là một cuốn sổ tham chiếu cho gia đình trong đó bao gồm việc chẩn đoán bệnh của trẻ và một kế hoạch chăm sóc trẻ, mô tả về hệ thống HSC và các dịch vụ cung cấp, tên và số điện thoại của cán bộ cộng đồng và ghi chép lại mọi lần thăm viếng chăm sóc trẻ của cán bộ cộng đồng này. Các nhóm hỗ trợ cha mẹ là cơ hội để chia sẻ kiến thức và gây dựng tình đoàn kết. Cả hai thứ -sổ theo dõi và nhóm hỗ trợ cha mẹ- là điều cốt lõi để đưa được chương trình vào mỗi gia đình có trẻ em hoặc thanh niên khuyết tật.
- Việc xác định mọi trẻ em và thanh niên bị khuyết tật cần phải là một chức năng làm thường xuyên liên tục của cơ quan lãnh đạo quận. Tại quận thường xuyên có một số lượng đáng kể các hộ gia đình di dân đến và đi. Một số trường hợp sau khi làm xong khảo sát thì thấy thiếu một số trẻ em, và một số trẻ em khác sau khi đã xác định được thì sau đó lại bị chết. Và một số trẻ em thì lại được xác định không bị khuyết tật và gia đình các em phản đối việc liệt kê các em bị khuyết tật. Điều tra từng nhà, từng phường mất mấy tháng trong năm qua đã cho thấy tất cả mọi người đều yêu cầu cần được có các dịch

vụ trợ giúp. Cần phải có điều tra để cập nhật thông tin vào năm 2013 nhưng lần này sẽ cần ít thời gian hơn nhiều vì các kiến thức căn bản hiện đã có rồi.

- Đáng lưu ý là số trẻ em và thanh niên khuyết tật trong quận ít hơn số người dự đoán. Do đó hoàn toàn trong tầm tay là hệ thống HSC có thể chăm sóc được hầu như tất cả các thanh niên khuyết tật ở quận Cẩm lệ, và có lẽ là ở cả ở 4 quận khác của thành phố mà hệ thống hoạt động.
- Hội Nạn nhân Chất độc Da cam đã có danh sách 12 thanh niên khuyết tật, tuổi từ 17-25, và một trẻ em khuyết tật tại quận Cẩm lệ. Cả 13 người đều tham gia vào chương trình chăm sóc Hy vọng.

Ngày 15 tháng 12 năm 2012